

نویسنده: جان پی. رویل «John .P.Ruehl»

منبع و تاریخ نشر: کونترپانچ «2025-04-15»

برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

وقتی سربازان روسی و اوکراینی به خانه می آیند چه اتفاقی می افتد؟

What Happens When Russian and Ukrainian Soldiers Come Home?

ArmyInform – CC BY 4.0: منبع عکس

ایوان روسوماخین دو سال پس از مدتی که به دلیل قتل در سال 2020 در زندان بود، در ازای آزادی در یک شرکت نظامی خصوصی روسی (PMC) استخدام شد. او در سال 2023 از اوکراین به خانه بازگشت و در عرض چند روز یک پیرزن 85 ساله را در یک شهر مجاور کشت. یک هفته پس از شروع حکم جدید خود در آگوست 2024، او دوباره به خدمت گرفته شد و به جبهه بازگردانده شد.

جنایت او یکی از مواردی است که توسط محکومانی که برای خدمت در ارتش مورد عفو قرار گرفته اند و سربازان روسی در بازگشت به کشور مرتکب شده‌اند. در مقاله‌ای در نیویورک تایمز در آوریل 2024 آمده است: «بررسی سوابق دادگاه‌های روسیه توسط رسانه مستقل Verstka نشان داد که حداقل 190 پرونده جنایی علیه سربازان واکثر عفو شده در سال 2023 آغاز شده است. نگرانی‌های فزاینده به تکرار بالقوه بدتر «سندرم افغان» اشاره دارد که جانبازان شوروی در جنگ 1979-1989 در افغانستان تجربه کردند. بسیاری از تقریباً (642000) سرباز شوروی که خدمت می‌کردند به عنوان طرد شده به جامعه‌ای بازگشتند که مشتاق به فراموشی یک جنگ غیرمردمی بود. بسیاری به اعتیاد و اعتیاد به الکل، در کنار جنایات سازمان یافته روی آوردند که با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال 1991 تشدید شد. علاوه بر این، کهنه سربازان چینی در جنگ افغانستان از تجربیات رزمی خود برای مقاومت شدید در برابر روسیه در اولین جنگ چین (1994-1996) استفاده کردند.

جنگ در اوکراین نسلی از کهنه سربازان حتی بزرگتر و سختگیرتر از نبرد را تولید می‌کند. تلفات روسیه در طول تقریباً پنج ماه جنگ از 15000 فراتر رفت که بیش از یک دهه تلفات شوروی در افغانستان بود. مقاله‌ای در ژانویه 2025 نیویورک تایمز تخمین می‌زند که حدود (100000) سرباز اوکراینی تا دسامبر 2024 کشته شدند، در حالی که 150000 سرباز روسی تا نوامبر همان سال جان خود را از دست دادند. در همین حال، صدها هزار نفر زخمی شده‌اند و میلیون‌ها نفر در خطوط مقدم با دوجرخه سوار شده‌اند. اکثر بازماندگان به نوعی از «PTSD» مبتلا خواهند شد که با تمجید از فیلم‌های جنگی وحشیانه و شکنجه در رسانه‌های اجتماعی، حساسیت بیشتری از بین می‌رود.

بر اساس مقاله واشنگتن پست در سال 2023، سربازان اوکراینی "علائم شدید استرس روانی را تجربه می‌کردند". در همین حال، در سال 2024، دویچه وله گزارش داد که «طبق گزارش وزارت بهداشت روسیه، 11000 پرسنل نظامی روسیه که در جنگ علیه اوکراین شرکت کرده بودند و همچنین اعضای خانواده آنها در یک دوره شش ماهه در سال 2023 به دنبال کمک روانی شدند. ادغام مجدد این مردان در جامعه یک نبرد دشوار برای دولت‌های روسیه و اوکراین خواهد بود، همراه با نگرانی از شکست‌های گذشته. در دسامبر 2022، والنتینا ماتوینکو، رئیس شورای فدراسیون روسیه، قول داد که از تکرار سندرم افغانی جلوگیری کند و جانبازان را دوباره به زندگی غیرنظامی بازگرداند. با این حال، با شروع جنگ، پیامدهای آن در حال آشکار شدن است. هم مسکو و هم کیف در حال مدیریت چرخش مداوم نیروها هستند و در عین حال برای بازگشت دسته جمعی نهایی سربازان آماده می‌شوند - و در حال بررسی نحوه استفاده از آنها برای اهداف سیاسی و نظامی هستند.

برای کهنه سربازان افغان شوروی، لفاظی های تحقیرآمیز در مورد جنگ و حمایت محدود پس از بازگشت، نا رضایتی عمیقی ایجاد کرد. میخائیل گورباچف، رهبر اتحاد جماهیر شوروی، قبل از به قدرت رسیدن در سال 1985، جنگ را یک اشتباه خواند و تا سال 1994 طول کشید تا کهنه سربازان افغان روسی، وضعیتی مشابه کهنه سربازان جنگ جهانی دوم دریا فت کنند. تنها در سال 2010 روسیه پایان درگیری را به عنوان تعطیلات دولتی تعیین کرد.

کرملین رویکرد متفاوتی با جانبازان جنگ اوکراین اتخاذ کرده است و آنها را به عنوان "نخبگان جدید" کشور در مبارزه یا بمیرد علیه غرب مورد احترام قرار داده است. در کنار ستایش گسترده رسانه ها، سربازان به سرعت به نقش های مهم دولتی و تجاری دست یافته اند. علیرغم خدمات اجتماعی پرتنش، دولت برای جلوگیری از ناآرامی ها به خانواده های سربازان بازگشته و کشته شده امتیازاتی ارائه کرده است.

تصمیم کرملین برای استفاده از نیروی کار زندان برای برآورده کردن تعداد سربازان - رویکردی که در طول جنگ افغانستان از آن اجتناب کرد - قبلاً پیاپی مدهای جدی ایجاد کرده است. تا سال 2023، بیش از 100000 زندانی استخدام شدند که بسیاری از آنها به واگنر، بدنام ترین شرکت نظامی خصوصی روسیه پیوستند. اگرچه **واگنر** بعداً پس از شورش مسلحانه اش علیه ارتش روسیه در اواخر همان سال جذب و سازماندهی مجدد شد، سربازان محکوم سابق همچنان منبع خشم عمومی هستند و در هنگام بازگشت برخی از شدیدترین جرایم خشونت آمیز را مرتکب می شوند و به افزایش عمومی جنایات کمک می کنند. در گزارش سال 2024 در اوراسیا دلیلی مانیتور آمده است: «تیراندازی های متعددی در مسکو رخ داده است و ارتش به طور فزاینده ای در حال ادغام با جنایات سازمان یافته است».

در حالی که این موضوع توجه مردم را به خود جلب می کند، سرویس های امنیت داخلی روسیه، از جمله گارد ملی (روسگواردیا) در حال حاضر ضعیف شده اند و وظیفه گشت زنی در سرزمین های اشغالی اوکراین و تقویت واحدهای خط مقدم را بر عهده دارند. اگر سربازان چینی بازگشته که مسکو آنها را به طور گسترده در اوکراین مستقر کرده است، تصمیم بگیرند که بلندپروازی های استقلال طلبانه خود را با زبانی کنند، بار آنها می تواند سنگین تر شود. دیگر جنبش های ملی گرایانه و افراطی، با کمک سربازان سرسخت، خطر ظهور مجدد را دارند.

اتکای روسیه به شبکه های جنایتکار برای حمایت لجستیکی و مالی در جنگ تنها این گروه ها را جسورتر کرده است. تیراندازی در سال 2024 در فاصله کمی از کرملین در سال 2024 که به "خشونت شرکتی" مرتبط بود، هرج و مرج دهه 1990 را تداعی کرد. مسکو تایمز می گوید: «اقتصاد روسیه، تحت فشار تحریم ها و جنگ ادامه دار، فضایی را ایجاد می کند که در آن نخبگان تجاری به طور فزاینده ای مایل به متوسل شدن به اقدامات

شدید برای بقا هستند. در دهه 1990، الیگارشی‌ها، باندهای جنایتکار و مقامات فاسد در محیطی رشد کردند که سیستم قانونی آن ناتوان بود.»

با اندک چشم انداز شغلی پردرآمد، سربازان بازگشته ممکن است وسوسه شوند که به گروه های موجود بپیوندند یا شبکه های جنایتکار روسیه را بی ثبات کنند که عمیقاً در ساختار قدرت پوتین ادغام شده اند.

اوکراین نیز با چالش های مشابهی مواجه است. اگرچه کیف در استقرار گردان های اسیران کندتر و محدودتر عمل کرد، اما ادغام مجدد آنها در جامعه آسان نخواهد بود. مقامات در این کشور تلاش می کنند تا از جذب سربازان بازگشته توسط سازمان های جنایتکار قدرتمند داخلی جلوگیری کنند، در حالی که با تهدید مقاومت مسلحانه در مناطق متمایل به روسیه مقابله می کنند.

دولت اوکراین در تجلیل از سربازان خود مراقب بوده است، اما شاهد افزایش حملات به دفاتر استخدام، از جمله چهار حمله در پنج روز در فوریه 2025 بوده است. در حالی که تلاش های روسیه برای جذب نیرو نیز با واکنش هایی مواجه شد، روسیه از سربازگیری در مقیاس بزرگ (با وجود برخی اجبار) اجتناب کرده است. در مقابل، اوکراین به شدت بر سربازگیری اجباری تکیه کرده است، که باعث افزایش تضاد به سمت اقدامات استخدامی میشود - تنش هایی که ادامه خواهد یافت و ممکن است بعد از جنگ گسترش یابد.

شرکت های نظامی خصوصی

این جنگ در حال حاضر تقویت عظیمی برای صنعت نظامی خصوصی در حال رشد جهانی است که احتمالاً پس از پایان درگیری گسترش خواهد یافت. استخدام شده های شرکت های نظامی خصوصی مدت ها است که در یک بازار چند ملیتی شرکت کرده اند - بعضی از کهنه سربازان روسی ادعا می کنند که با نیروهای آمریکایی در افغانستان پس از سال 2001 خدمت کرده بودند.

قبل از سال 2015، PMC های روسیه به اوکراین، سنگال و جمهوری دموکراتیک کنگو محدود بودند اما از آن زمان به حدود 30 کشور گسترش یافته اند. برخلاف درگیری های اوکراینی در مقیاس انبوه و مبتنی بر فناوری، PMC های کوچک تر می توانند به طور موثر در مناطق دیگر عمل کنند و استقرار آنها قبلاً به عقب نشینی ارتش فرانسه از آفریقا در سال های اخیر کمک کرده است. بخش نظامی خصوصی اوکراین نیز به همین ترتیب در حال رشد است و در آینده ممکن است مورد توجه کشورهای اروپایی باشد که در طول جنگ از کیف حمایت کردند. با توجه به مبارزه مداوم اروپا برای برآوردن نیازهای استخدام نظامی، این احتمال وجود دارد که از کهنه سربازان اوکراینی برای رسیدگی به این موضوع استفاده شود.

در اوکراین و روسیه، مردان خلع شده اغلب توسط الیگارش ها برای اهداف خود به کار گرفته می شدند، روندی که در دهه 1990 ظهور کرد. این موضوع در سال 2015 زمانی که میلیارد در اوکراینی، ایگور کولومایسکی، از PMC برای مبارزه با جدایی طلبان مورد حمایت روسیه و همچنین برای محافظت از منافع مالی خود استفاده کرد، دوباره مطرح شد، که در نهایت به یک بن بست مسلحانه در یک شرکت نفت دولتی ختم شد. این حادثه نشان داد که چگونه قدرت نظامی خصوصی شده می تواند به راحتی از کنترل دولت خارج شود - چیزی که روسیه بعدها با شورش واگنر در سال 2023 تجربه کرد.

ادغام مجدد پس از بی ثباتی ناشی از کهنه سربازان افغان شوروی در طول دهه 1990، مقامات روسیه شروع به برداشتن گام های ملموس تر برای ادغام آنها، بازسازی وجهه آنها و استفاده از پتانسیل آنها کردند. در سال 1999، اتحاد روسیه کهنه سربازان افغانستان کمک کرد تا حزب روسیه متحد مورد حمایت پوتین ایجاد شود (اگرچه او اکنون مستقل است). کهنه سربازان جنگ افغانستان و چین نیز به OMON، نیروی پلیس ویژه روسیه که برای سرکوب اعتراضات استفاده می شد، پیوستند، در حالی که سایر گروه های کهنه سرباز شبه نظامی در الحاق کریمه به روسیه در سال 2014 زمانی که نیروی نظامی محدود بود، کمک کردند.

اخیراً، سازمان های کهنه سرباز افغان با ارائه داوطلبان (که اوکراین سربازان کهنه سرباز افغان خود را گرد هم می آورد) و حمایت از جنگ کرملین در اوکراین را پشتیبانی می کنند. تحول جنبش از جانبازان سرخورده ضد جنگ به برخی از قوی ترین حامیان جنگ اوکراین، اثربخشی بازسازی آن و به رسمیت شناختن ارزش آنها توسط کرملین را نشان می دهد.

بنابراین، جای تعجب نیست که کرملین به طور فعال از تشکیل سازمان های مستقل کهنه سربازان از جنگ فعلی اوکراین جلوگیری می کند. این اقدام متمرکز کردن کهنه سربازان در ابتکارات رسمی تضمین می کند که هیچ گروهی نمی تواند قدرت دولتی را به چالش بکشد و می توان آنها را سازماندهی کرد و در طول درگیری های آینده از آنها استفاده کرد.

نگرش سربازان بازگشته در هر دو طرف نیز بر اساس نتیجه جنگ شکل خواهد گرفت. درگیری هایی که بیهوده تلقی میشوند و با کاهش رضایت عمومی - مانند درگیری های ایالات متحده در عراق و افغانستان یا جنگ شوروی در افغانستان - عواقب روانی پایداری بر جانبازان می گذارد و احتمال خودکشی و ناآرامی های اجتماعی را افزایش می دهد. فراتر از تلفات حیرت انگیز غیرنظامیان و جنگجویان، این جنگ ها باعث ایجاد نارضا یی در میان سربازان بازگشته شد که بسیاری از آنها با این احساس دست و پنجه نرم می کردند که خدمت شان بخشی از جنگ های تجاوزکارانه شکست خورده است.

بنابراین، چارچوب‌بندی پیروزی توسط رهبران سیاسی، رسانه‌ها و جامعه ضروری است. سربازانی که معتقدند در یک جنگ عادلانه و موفقیت‌آمیز شرکت کرده‌اند، در مقایسه با یک طرف بازنده که احساس رها شدن و تلخی می‌کند، احتمال بیشتری دارد که با یک حس هدفمندی دوباره ادغام شوند. شکست خوردگان احتمالاً خصومت بیشتری نسبت به دولت خود دارند، از حمایت ناکافی گلایه دارند و با خطر بی‌ثباتی اجتماعی روبه‌رو می‌شوند که هر دو طرف را متمایل به ادعای پیروزی می‌کند.

ممکن است به نفع مسکو و کیف باشد که از اعلام پایان جنگ و پی‌گیری عقب‌نشینی اجتناب کنند، تا مبادا به عنوان پذیرفتن شکست و بازگشت سربازان بی‌قرار و بیکار دیده شوند یا توجه به اینکه اقتصاد روسیه و اوکراین به شدت به سمت جنگ گرایش دارند، پایان سریع آن باعث ایجاد شوک‌های اقتصادی می‌شود.

با این حال، یک جنگ بی‌نتیجه که به تدریج پایان می‌یابد، ممکن است به کهنه سربازان اجازه دهد تا به آرامی دوباره در جامعه ادغام شوند، زیرا دولت‌ها خدمات آنها را برای ایجاد حسن نیت تمجید می‌کنند. دیگران از سوی مسکو و کیف تشویق خواهند شد تا به دنبال راه‌هایی در سایر درگیری‌ها باشند و به جای بازگرداندن آنها به خانه، مردان آماده جنگ را صادر کنند. این مقاله توسط اقتصاد برای همه، پروژه‌ای از موسسه رسانه مستقل تهیه شده است.

سطری چند در مورد نویسنده:

جان پی رول یک روزنامه‌نگار استرالیایی-آمریکایی است که در واشنگتن دی‌سی زندگی می‌کند. او یکی از سردبیران سیاست استراتژیک و همکار چندین نشریه دیگر در امور خارجی است. او در حال تکمیل کتابی درباره روسیه است که قرار است در سال 2022 منتشر شود.

باتقدیم سلامها «2025-04-16»

